

Anne Vegter. *Ongekuiste versies. Verhalen. Querido*

De geschreven pornografie heeft het moeilijk in het tijdperk van foto, film en video. Als het woord ergens de concurrentie van het beeld te duchten heeft, dan hier. Erotiek van een kaliber dat vroeger alleen onder de toonbank verhandelbaar was, vult nu bovendien menige respectabele roman, zonder dat iemand er aanstoot aan neemt. Valt daar nog tegenop te schrijven?

Wat Anne Vegter heeft gedaan in *Ongekuiste versies*, een bundel schetsen en verhalen met een onmiskenbaar pornografische inslag, is dus op z'n minst een dapper waagstuk. Zeker voor iemand die tot nu toe vooral bekendheid heeft verworven als schrijfster van kinderboeken. Met haar *Verse bekken* sleepte zij een paar jaar terug zelfs een omstreden AKO-nominatie in de wacht. Zouden ouders, na haar nieuwe boek te hebben gelezen, hun kroost nog aan haar andere schrijfsels durven toevertrouwen?

Waarschijnlijk is dit een vraag die eveneens tot een voorgoed voorbij verleden behoort. Zo groot is de afstand trouwens niet tussen kinderen en pornografie, als we Freud mogen geloven. Jonge kinderen zijn volgens hem gezegend met een polymorfe perversiteit, die de volwassen genietter van pornografie alleen na overwinning van veel beschaafde schroom en reserve kan hopen te bereiken.

Voor Vegter lijkt het verschil niet te bestaan. In haar teksten is het lichaam, kinderlijk of volwassen, een zeer natuurlijke lustmachine waarvan geen enkele in- of uitgang onbenut blijft. Van enige gêne of terughoudendheid is geen sprake. Er wordt in *Ongekuiste versies* wat afgelikt, gestoten, geslobberd, gezogen, gespoten, gerukt, gesabbeld, gebeten, gewreven. En met gulle liters vloeien sperma, pies, menstruatiebloed en andere sappen over de pagina's.

Is dat nu ook voor de lezer opwindend? Jazeker, maar niet altijd. In sommige wat al te sprookjes-achtige schetsen, waarin we onder meer een berin, een kikker en paar lesbische spinnen aan de slag zien, krijgt de opwinding - mede door de vaak geringe lengte van de tekst - geen kans om de kop op te steken. Het resultaat is meer ondeugend dan obscene en eigenlijk ook een beetje flauw.

Veel beter is Vegter op dreef in haar langere verhalen, met in de hoofdrol mensen die doen wat van pornografische protagonisten verwacht mag worden. Af en toe pakt dat weliswaar behoorlijk smerig uit, zoals in 'Judasgefluister' dat bijna verdrinkt in het bovengenoemde menstruatiebloed, maar dan valt er altijd nog het nodige te lachen, bijvoorbeeld om de kantoorchef die zich als een liederlijke 'afvalfiel' verlustigt aan de tampons en het maandverband van zijn vrouwelijke employées.

In de beste verhalen heeft Vegter een aanstekelijke dosering gevonden van hard-core pornografie (die op video niet gemakkelijk te evenaren zal zijn) en literaire vindingrijkheid. De polymorfe perversiteit is hier als het ware ook op de taal losgelaten, met als gevolg dat woorden afkomstig uit de meest onderscheiden idiomen in promiscue vrolijkheid door elkaar krioelen, ondertussen de indruk wekkend van een heel geraffineerd soort naïviteit.

Men stuit op zinnen als: 'Ik hing over Anna heen met mijn tietten in haar gezicht bungelend, die ik voor de gezelligheid alvast ontbloot had' of, na een schaamteloze uiting van ouderliefde: 'Mamma! Pappa! Dit is toch niet goed voor de

aanmaak van onze jeugdherinneringen'. Ook moet men niet staan te kijken van een quasi-encyclopedische definitie als de volgende: 'Een minnaar is een man - laten we uit het keuzemenu de heterofiel nemen - die geen of wel een eigen vrouw, vrouw, meisje, vriendin heeft en in beide gevallen al of niet tevreden is met zijn uitgangspunt'.

Ter verhoging van de pret mag uiteraard de blasfemie niet ontbreken. Vegter heeft er in 'De onbevleete ontvangenis' iets bijzonders van weten te maken: een bizar en volstrekt uit de hand lopend kerstspel met een heus varken in de rol van Jezus. De - voorspelbare - apotheose klinkt zo:

'Het is een moordend orgasme, de tafel trilt, wij voelen dat dwars door ons heen en als Maria zinderend klaar komt in Jezus' open bek, onder haar eigen handwerk, komen wij gelijktijdig en wij spuiten, spuiten naar Jezus, spatten het geile beest onder ons jongenszaad, wij schreeuwen verdovend en meertonig en boven dat kakofonisch slotakkoord vat het rauwe knorren van Jezus elk genot in een laatste kreet, hij geeft zijn vlees, geeft haar haar lichaam, neemt het, drinkt haar lichaam, geeft haar haar hitte, neemt haar geilheid, besprenkelt dat onstuimig dikke lichaam, dat godinnenlichaam, het uitgeputte lichaam dat in lome rondingen over de tafel uitgespreid ligt met schitterend varkensvocht uit iedere porie van zijn eigen beroemde lichaam'.

'Voor de liefhebber', staat aan het begin van het boek bij wijze van opdracht en waarschuwing. Terecht. Maar wie van smeùge wellust houdt en van een prettig gestoord type literaire fantasie, kan moeilijk anders dan instemmend meelachen met de ezel uit het kerstspel, die in de laatste zin van het boek niet alleen Maria maar - indirect - ook de schrijfster en haar lezers toevoegt: 'Ha ha ha! U geniet werkelijk overal van'.

(de Volkskrant, 28-10-1994)